

Bevezetés az igehirdetéssorozathoz

Nehéz egyensúlyt találni abban, mit kezdünk a körülöttünk lévő globális folyamatokkal, nagyobb léptékű történetekkel, miközben saját magunkkal, lelki egészségünkkel, istenkapcsolatunkkal is szeretnénk törődni. Végletekkel gyakran találkozni: egyrészt azokkal, akik afelé billennek, hogy mindig a nagy globális témákkal törődnek (klímaváltozás, globalizáció, gazdasági kérdések, migráció, geopolitika stb.). Másrészt végletes az is, aki mindent kizár és csak magával, egyéni lelki üdvével foglalkozik és kizárja a valóság egy jelentős részét. Keresztyénként sokszor óriási a távolság, tehetetlennek érezhetjük magunkat nagyobb folyamatokkal kapcsolatban. Gyanakvók is lehetünk, hogy kell-e ezekkel egyáltalán foglalkoznunk? Az igehirdetés sorozatot inspirálták a globális változások, maga a COVID járvány is, ami világszinten formálta az életünket s amivel együtt is kell élnünk, mint zavaró, bizonytalan tényezővel. A világgazdaság is formálódóban, s közben az éghajlatváltozásnak is aggasztó jeleit láthatjuk. János evangéliuma lesz velünk januártól egészen júniusig.

Textus: Jn 1, 1-18

Ismered a történet elejét? Honnan indult minden? Miért is vagyunk, honnan jöttünk, hogyan indult az utunk? A tudomány dadog s magabiztosnak tűnő eredmények, tények, elméletek valószínűsítik, hogy... nos, legelőször is... volt egy rendkívüli sűrűségű pont... vagy valami és ebben a pontban, ahol az idő és a távolság értelmezhetetlen fogalmak, ahol a nyomás és a hőmérséklet végtelen... innen kiindulva egyszer csak bumm. Így indult s azóta is csak tágul a világegyetem. S benne valahogy itt vagyunk mi ezen a bolygón. Kifejlődött az élet, fejlődik ma is. Olykor mintha túlfejlődne. Itt élünk egy földtörténeti pillanatban, ami a világegyetem létezésében egy ezredmásodperc. És aztán majd... aztán a földet felemészti ez a legkártékonyabb faj, az ember, aki saját maga, de minden más élő ellensége. Az erőforrások elfogynak, a bolygó élethetlenné válik, s itt az élet megszűnik létezni. Vagy tovább él, ember nélkül, boldogan.

Mi az a történet, amiben élünk?

A Szentírás egy másik történetet fest fel előttünk. Isten kijelentése, ami néha nehezen is érthető, de mégis megragadható. Az öröktől fogva örökké Létező megalkotja a világot, s benne az embert. A teremtéssel indul minden, ami szándékolt, tervezett és bár folyamatokból áll, nem egyértelmű, töretlen fejlődés. A nagy történetet bemutatja számunkra az Írás, hogy miként teremt Isten, aztán a bűn hogyan rombol és hoz tragédiát, ezután a szövetségkötés időszaka következik Izraellel, majd eljön a szabadító, a Messiás. Az ötödik az egyház korszaka, amiben hirdetik az evangélium, s végül Isten majd újjáteremt mindent.

S bár rendkívül jó társadalomkritika a „Ne nézz fel!” című film, de nem, nem egy kóbor üstökös fogja elpusztítani a szeretett világunkat s nyom nélkül eltörölni az életet. Mert az élet Ura Isten, aki bölcsen igazgat és fenntart mindeneket.

I. Az élet Isten ajándéka

„Minden általa lett, és nélküle semmi sem lett, ami létrejött.”

Igen, az Ő ajándéka az élet! Az Ő teremtő szándéka van az élet mögött. Nélküle semmi sem lett, minden csak általa. A teremtő szó, a „legyen” ott visszhangzik minden élőben. Az életet teremtő, adó és akaró Isten ad és elvesz, újjáteremt s életet munkál. Az élet nem biológiai szükségszerűség, nem véletlenek szerencsés összjátéka, hanem ajándék! Kiváltság! Megtiszteltetés! Tiszteletre méltó! A létezés méltóságának forrása Isten. Az emberi méltóságé is, a teremtésé! Semmilyen más dolog nem lehet bibliai alapon az ember méltóságának alapja: semmilyen származás, családi állapot, kapcsolat, vagy bármi más: kizárólag a teremtés. Minden Általa lett, azaz nemcsak az ember, hanem az egész teremtett világ is. Minden élő és élettelen dolog. Az Istené, az Istenhez tartozik! A föld kincsei, a víz, a levegő, a tűz, a termőföld, a növények és állatok... mind Istenhez tartozik és mindet rendkívüli módon kell tisztelnünk!

Óriási szereptévesztés, ha nem tudjuk, melyik történetben vagyunk, vagy ha nem tudjuk, melyik szerepet is szánt nekünk a rendező!

Ez az ember, az Istentől eltávolodott és elidegenedett ember tragédiája. Ebből fakad minden válság, fájdalom és szenvedés. Mert az igazság, hogy az élet ajándékozója igen drámai szerepet szánt nekünk ebben a történetben. Törekény emberként mégis Istenre mutatva gazdái lehetünk ennek a csodának: a teremtésnek. És a bűn miatt ez a szerep torzul és lesz kihasználója, felemészítője, pusztítója magának, a másoknak s a teremtésnek az ember maga.

II. Az elutasítás drámája

„A világban volt, és a világ általa lett, de a világ nem ismerte meg őt: a saját világába jött, de az övéi nem fogadták be őt.”

János evangéliuma dráma. Drámai prologust olvastunk az imént, hamarosan felvonulnak a szereplők, elhangzik majd sok párbeszéd, lesz ellenség, harc, gigászi küzdelem... és aztán katarzis is. De nem úgy, ahogy azt várnánk. János evangéliuma a meglátogatás és elutasítás drámája. A bűnesetkor az Istent utasítja el az ember s lesz önmaga, mások s a teremtés pusztítójává. Ezért eljön a „logosz”, az Ige, a teremtő szó maga újra a világba, eljön Krisztus, emberré lesz az Isten, a világba jön

„...de a világ nem ismerte meg őt: a saját világába jött, de az övéi nem fogadták be őt.”

Ez a drámai alaphelyzet, ami sajnos kontextus marad mindvégig. És azóta is, az elmúlt kétezer évben és ma is az. Isten lép, cselekszik, szól s az ember is reagál erre. Cselekszik, dönt. És a döntése maga a krízis. Az elhibázott döntéseinktől szenvedünk. És másokétól. Háborúk, amikre nagyon nagy szükség volt. Földek, amit birtokolni kellett. Nyersanyagok, amiket meg kellett szerezni. Bármi áron. Kb. 100 évvel ezelőtt elkezd elterjedni egy új, könnyen előállítható és rendkívül praktikus anyag: legyen a neve műanyag. Megold nagyon sok problémát a világon... ma pedig befulladunk és szinte kezelhetetlen krízist okoz az ökoszisztémának. S döntünk magunkról: mi kell és mi nem, ki kell és ki nem. Döntünk a vágyakat követve, a szeretetet szomjazva, birtokolni akarva, s aztán szenvedünk tőle. Igen. Nem. Elhibázott döntések sora. S a „talán”-ok. És a nem döntések krízise. Nemet mondunk mi magunk is Istenre. És a magát istenítő, bálványimádó, önmagát imádó ember úgy általában is. Az elutasítás drámája csöppet sem szórakoztató vagy izgalmas, hanem fájdalmas, elhúzódó, a szívünket-lelkünket didergető dolog. A fagyosság, távolság, elérhetetlenség, bezártság, pusztító egyedüllét drámája. És közben újra és újra, felfoghatatlan módon Isten igent mond a világra, s a világ nemet mond az Istenre, mikor megkínazza, megöli őt a kereszten. De Isten igent mond a világra akkor is, amikor ők nemet mondanak rá. Nem elpusztítja, nem eltörli jogos ítéletében. Hanem feltámasztja a Fiút és legyőzi a sötétség legnagyobb erejét, a halált.

III. Kegyelem és igazság

„Az Ige testté lett, közöttünk lakott, és láttuk az ő dicsőségét, mint az Atya egyszülöttjének dicsőségét, telve kegyelemmel és igazsággal. (...) Mi pedig valamennyien az ő teljességéből kaptunk kegyelmet kegyelemre. Mert a törvény Mózes által adatott, a kegyelem és az igazság Jézus Krisztus által jött el.” (Jn 1,14.16-17)

Pusztul a világ. Pusztítja az ember. Felemészt, felzabálja erőforrásait. Halálra fejlődik. Persze vannak jó dolgok, jó felfedezések is, de az összkép egyértelműen negatív. Pusztul az erkölcs, devalválódik az ember értéke. De mit szól ehhez az Isten? Némán hallgat? Nem, egyáltalán nem. Szól, jelen van. Általad és általam. Hegyen épült város, lámpás a gyertyatartóban. Só. Kovász.

Szól ma is, hogy van igazság. Övé a teremtés. Hogy felelőséggel tartozol. Hogy nem mindegy, hogyan élsz, hogy vigyáznunk kell a teremtett világra. Hogy számít a környezet, hogy nem tehetünk meg bármit. Hogy van igazság, törvények, következmények. Ha fájdalmas is, de ez is a rend része.

Az igazság, hogy nem vethetjük le magunkról a jó gazda felelősségét. Akár csak a legszűkebb környezetünkben, a lakóhelyünkön, a saját háztartásunkban és fogyasztói viselkedésünkben sem.

Az igazság felismerése azonban lehetőség is: Istent magasztaljuk azzal, hogy odafigyelünk a Vele való kapcsolatunkra, az egymással való kapcsolódásra. Ha odafigyelünk saját magunkra is. És a környezetünkre. Őt tiszteljük azzal, ahogy az Ő tulajdonához, a teremtett világához viszonyulunk. A józanság, az Isten dicsőségére élés reformatori örökségünk alapvető része. Istent magasztaljuk a teremtett világ szépségeért, de reménységünk az új teremtésben van. Isten helyreállító munkája, szabadítása így fog kiterjedni az egész teremtésre.

És az igazság mellett szól ma is, hogy van kegyelem. Mert magunktól nem fog menni. Iszonyatos nagy a sötétség, belül és kívül. De a világosság eljött, az Ige testté lett. Belejött a világba, a világunkba. És a fényét semmi nem olthatja már el. A kegyelem itt van, elérhető. Testté lett, közel jött, a Szentlélek által belénk költözött. Tapintható. Az úrvacsorai közösségekben is valóságos. Meg tud menteni. Meg tud szabadítani.

Isten át akarja formálni nemcsak a személyes életedet, de rajtad keresztül a világot, a társadalmat, a teremtést is.

Ámen!

Thoma László